

**Przewodnik określa podstawowe zagadnienia
dotyczące kwalifikowania kosztów
w projektach**

Zawiera rozdziały definiujące:

- Ramy czasowe i zasady kwalifikowania kosztów
 - Katalog kosztów kwalifikowanych
 - Katalog kosztów niekwalifikowanych
- Dokumentowanie poniesionych kosztów
- Podatek VAT jako koszt kwalifikowany

PRZEWODNIK KWALIFIKOWALNOŚCI KOSZTÓW W RAMACH *PROGRAMU OPERACYJNEGO INTELIGENTNY ROZWÓJ*

Spis treści

I. OGÓLNE ZASADY KWALIFIKOWALNOŚCI KOSZTÓW	3
II. KATALOG KOSZTÓW KWALIFIKOWANYCH	14
III. KATALOG KOSZTÓW NIEKWALIFIKOWANYCH	21

I. OGÓLNE ZASADY KWALIFIKOWALNOŚCI KOSZTÓW

Przewodnik kwalifikowalności kosztów w ramach Poddziałania 4.1.1 „Strategiczne programy badawcze dla gospodarki” Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój (zwany dalej Przewodnikiem) opracowany został na podstawie obowiązujących przepisów prawa krajowego i unijnego. Jakikolwiek rozbieżności pomiędzy tym dokumentem a przepisami prawa rozstrzygać należy na rzecz przepisów prawa.

Głównym celem *Przewodnika* jest ułatwienie beneficjentom klasyfikacji kosztów, zarówno na etapie planowania projektu, jak i późniejszego rozliczania przyznanego dofinansowania.

Jednocześnie zastrzegamy, że powyższe ustalenia nie uchylają ani nie wpływają na możliwość wystąpienia odmiennych ustaleń i wyników kontroli prowadzonych przez właściwe instytucje.

Definicja:

Beneficjent – podmiot, o którym mowa w art. 2 pkt 10 oraz w art. 63 rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.; ilekroć w *Przewodniku* jest mowa o beneficjencie, należy przez to rozumieć również partnera i podmiot upoważniony do ponoszenia wydatków wskazany we wniosku o dofinansowanie projektu, chyba że z treści *Przewodnika* wynika, że chodzi o beneficjenta jako stronę umowy o dofinansowanie.

1. Cel opracowania Przewodnika

Opracowanie, uszczegółowienie i zobrazowanie zagadnienia kwalifikowalności kosztów, co ma ułatwić beneficjentom opracowanie planu kosztów w ramach przygotowywanych projektów, rozliczanie otrzymanego dofinansowania oraz usprawnić monitorowanie projektów na różnym etapie oceny, zapewniając efektywne i skuteczne zarządzanie finansami publicznymi oraz równouprawnienie w dostępie do środków finansowych poprzez stworzenie jednolitych i transparentnych zasad kwalifikowalności kosztów.

2. Podstawa prawna

Niniejszy *Przewodnik* został opracowany przy uwzględnieniu obowiązujących aktów prawnych regulujących gospodarkę finansową w projektach objętych pomocą oraz zasad funkcjonowania NCBR.

3. Zakres obowiązywania Przewodnika

3.1 *Przewodnik* określa zasady kwalifikowania kosztów w projektach dofinansowanych przez NCBR w ramach Poddziałania 4.1.1 „Strategiczne programy badawcze dla gospodarki” Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój, zawiera katalog kosztów kwalifikowanych oraz katalog kosztów niekwalifikowanych.

3.2 Kwalifikowalność kosztu uzależniona jest od zgodności z ogólnymi zasadami kwalifikowalności, w szczególności określonymi w Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020 (dalej Wytyczne) oraz od specyfiki realizowanego projektu, a także uwzględnienia kosztu w harmonogramie rzeczowo-finansowym / budżecie projektu, stanowiącym załącznik do podpisanej umowy o dofinansowanie.

3.3 Zasady dotyczą wszystkich kosztów kwalifikowanych ponoszonych przez beneficjenta – zarówno w ramach środków własnych beneficjenta, jak i otrzymanego dofinansowania.

3.4 W zależności od rodzaju realizowanych projektów, obowiązujące ich akty prawne lub regulamin konkursu mogą określać dodatkowe kryteria kwalifikowalności.

4. Zasady kwalifikowania kosztów

§1 Ramy czasowe kwalifikowalności

4.1 Pod pojęciem okresu kwalifikowania kosztów należy rozumieć okres, w którym mogą być ponoszone i rozliczane w ramach projektu koszty kwalifikowane. Koszty poniesione i rozliczone poza okresem kwalifikowania stanowią koszty niekwalifikowane. Okres kwalifikowania kosztów dla danego projektu jest określony w umowie o dofinansowanie.

Ponadto, w przypadku gdy projekt jest realizowany w ramach działania objętego pomocą publiczną, rozpoczęcie przez beneficjenta realizacji projektu przed dniem złożenia lub w dniu złożenia wniosku o dofinansowanie spowoduje, że wszystkie wydatki w ramach projektu staną się niekwalifikowane. Przez rozpoczęcie prac w ramach realizowanego projektu rozumie się rozpoczęcie prac w rozumieniu art. 2 pkt 23 rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającym niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w stosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. Urz. UE L 156 z 20.06.2017r.), zwanego dalej rozporządzeniem 651/2014.

Poniesione koszty muszą być wykazywane w przedkładanym przez beneficjenta wniosku o płatność zgodnie z zasadą kasową, tj. kosztem kwalifikowanym są jedynie koszty rzeczywiście poniesione (jako rozchód środków pieniężnych z kasy lub rachunku bankowego beneficjenta).

Wyjątki od tej reguły stanowią m. in. :

- wydatki rozliczane ryczałtem, tj. koszty rozliczane w oparciu o stawki ryczałtowe;
- koszty amortyzacji oraz
- potrącenia, o których mowa w art. 498 *Kodeksu cywilnego*
- odpisy na ZFŚS.

Wszystkie wykazane we wniosku o płatność koszty muszą być faktycznie poniesione i opłacone w okresie kwalifikowania kosztów oraz przed złożeniem wniosku o płatność (w którym zostały wykazane).

W przypadku faktury/innego dokumentu księgowego wystawionego w walucie obcej, wartość wydatku kwalifikowanego należy przeliczyć na PLN przy zastosowaniu kursu sprzedaży ustalonego przez bank realizujący płatność w dniu dokonania zapłaty, tzn. należy stosować zasadę refundowania wydatków faktycznie poniesionych, według kursu sprzedaży z dnia w którym beneficjent opłacił fakturę/ inny dokument księgowy (nie należy stosować kursu z dnia zaksięgowania faktury/innego

dokumentu księgowego). W przypadku gdy nie jest możliwe zastosowanie kursu sprzedaży danego banku, wydatki kwalifikujące się do objęcia wsparciem poniesione w walucie obcej należy przeliczyć po innym kursie, zgodnym z obowiązującymi przepisami prawa oraz przyjętą polityką rachunkowości beneficjenta. Jeżeli płatność za fakturę/inny dokument księgowy wystawiony w walucie obcej dokonywana jest w transzach, wartości poszczególnych transz wydatku kwalifikowanego powinny być przeliczone na PLN zgodnie z powyższymi zasadami.

§2 Weryfikacja kwalifikowalności kosztów

4.2 Podczas oceny wniosku o płatność weryfikacja kwalifikowalności kosztu polega na analizie zgodności jego poniesienia z obowiązującymi przepisami (w tym *Wytycznymi Ministra Rozwoju dotyczącymi zasad kwalifikowania wydatków* obowiązującymi w dniu poniesienia wydatku), zapisami umowy (w oparciu o harmonogram rzeczowo-finansowy/budżet projektu) oraz z *Przewodnikiem*. Weryfikacja ta dokonywana jest na podstawie wniosku o dofinansowanie, umowy, wniosku o płatność oraz weryfikacji (w siedzibie beneficjenta) dokumentów potwierdzających rozliczone wydatki.

Do oceny prawidłowości umów zawartych w ramach realizacji projektu w wyniku przeprowadzonych postępowań stosuje się *Wytyczne Ministra Rozwoju dotyczące zasad kwalifikowania wydatków* w wersji obowiązującej w dniu wszczęcia postępowania, które zakończyło się podpisaniem danej umowy. Wszczęcie postępowania jest tożsame z publikacją ogłoszenia o wszczęciu postępowania lub zamiarze udzielenia zamówienia publicznego, o których mowa w podrozdziale 6.5 *Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020*, lub o prowadzonym naborze pracowników na podstawie stosunku pracy, pod warunkiem, że beneficjent udokumentuje publikację ogłoszenia o wszczęciu postępowania.

Projekt, w którym wartość dofinansowania przekracza 3 mln zł, podlega obowiązkowemu audytowi zewnętrznemu zgodnie z art. 34 ustawy o finansowaniu nauki. Koszt przeprowadzonego audytu stanowi koszt kwalifikowany, jeżeli audyt rozpoczął się po zrealizowaniu co najmniej 50% planowanych wydatków związanych z realizacją projektu, ale nie później niż przed zrealizowaniem 80% planowanych wydatków związanych z realizacją projektu.

§3 Koszty kwalifikowane

4.3.1 Kwalifikowalność kosztu może zostać uznana, o ile zostaną spełnione łącznie następujące warunki:

- został faktycznie poniesiony w okresie wskazanym w umowie o dofinansowanie, z zachowaniem warunków określonych w podrozdziale 6.1 *Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020*;
- jest zgodny z obowiązującymi przepisami prawa unijnego oraz prawa krajowego;
- jest zgodny z *Programem Operacyjnym Inteligentny Rozwój 2014-2020* oraz *Szczegółowym opisem osi priorytetowych Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014-2020*;
- został poniesiony zgodnie z postanowieniami umowy o dofinansowanie;
- został uwzględniony w harmonogramie rzeczowo-finansowym / budżecie projektu;
- jest niezbędny do realizacji projektu i został poniesiony w związku z realizacją projektu;

- został dokonany w sposób przejrzysty, racjonalny i efektywny, z zachowaniem zasad uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów;
- został należycie udokumentowany;
- został wykazany we wniosku o płatność;
- dotyczy towarów dostarczonych lub usług wykonanych lub robót zrealizowanych;
- został poniesiony zgodnie z przepisami ustawy Prawo zamówień publicznych (jeśli dotyczy) lub zgodnie z zasadą konkurencyjności;
- nie stanowi wydatku niekwalifikowanego na mocy przepisów unijnych oraz krajowych;
- jest zgodny z warunkami uznania go za wydatek kwalifikowany określonymi w regulaminie konkursu.

4.3.2 Koszty kwalifikowane to koszty obliczone zgodnie z obowiązującymi zasadami rachunkowości i zasadami należytego zarządzania finansami oraz praktykami beneficjenta (polityka rachunkowości). Każdy z beneficjentów rozliczając koszty projektu stosuje praktyki (wytyczne) przyjęte w jego instytucji. Możliwość rozliczania ponoszonych kosztów według zasad księgowania stosowanych w danej instytucji nie oznacza, że beneficjenci mogą tworzyć nowe zasady, specjalnie na potrzeby projektu.

4.3.3 Beneficjent projektu zobowiązany jest do ponoszenia kosztów zgodnie z art. 44 ust. 3 oraz art. 162 pkt 3 ustawy o finansach publicznych.

§ 4 Dokumentowanie poniesionych kosztów¹

4.4.1 Koszty powinny być udokumentowane w sposób umożliwiający ocenę realizacji projektu pod względem finansowym i merytorycznym.

4.4.2 Beneficjenci oraz partnerzy realizujący projekt zobowiązani są do prowadzenia wyodrębnionej ewidencji księgowej dla projektu w sposób umożliwiający identyfikację poszczególnych operacji księgowych i bankowych.

4.4.3 Beneficjenci niezobowiązani do prowadzenia jakiegokolwiek ewidencji księgowej na podstawie obowiązujących przepisów (ustawy o rachunkowości, przepisów podatkowych), mają obowiązek ewidencjonowania dokumentów dotyczących operacji związanych z realizacją projektu (odpowiednio księgi rachunkowe i księgi podatkowe).

4.4.4 Dowodem poniesienia kosztu jest wystawiona faktura lub inny dokument księgowy o równoważnej wartości dowodowej wraz z potwierdzeniem dokonania płatności. Każdy oryginał dokumentu księgowego (fakturę, rachunek itp.) należy opisać, wskazując następujące informacje:

- nazwa (tytuł) projektu wynikający z umowy o dofinansowanie;
- data zawarcia i numer umowy o dofinansowanie;
- kwota kosztu kwalifikowanego;
- opis związku kosztu z umową o dofinansowanie – należy zaznaczyć w opisie faktury, do której z kategorii wydatków zatwierdzonych w umowie o dofinansowanie odnosi się wydatek dokumentowany fakturą;
- informacja o współfinansowaniu projektu ze środków EFRR – tj. *Projekt jest współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego*;
- dekretacja oraz nr księgowy dokumentu;

¹ Nie dotyczy uproszczonych metod rozliczania wydatków.

- informacja o poprawności formalnej i merytorycznej;
- adnotacja o sposobie zapłaty (jeżeli nie wynika to z dokumentu);
- w przypadku jeśli dany dowód księgowy tylko w części dotyczy projektu, należy w opisie jednoznacznie wskazać jaka część wydatku, w tym w ramach kosztów kwalifikowanych i niekwalifikowanych, związana jest z projektem poprzez wskazanie konkretnych elementów lub procentowego udziału wydatku w projekcie wynikających z dowodu księgowego.

Na fakturach/innych dokumentach księgowych wyrażonych w walutach obcych należy dodatkowo podać kurs waluty zastosowany do przeliczenia waluty obcej na PLN zgodnie z zasadami określonymi w pkt 4.1 *Przewodnika*. Jeżeli płatność za fakturę/inny dokument księgowy wystawiony w walucie obcej dokonywana jest w transzach, należy dodatkowo podać kursy walut dla kolejnych transz.

4.4.5 Dokumentem potwierdzającym poniesienie, w ramach realizowanego projektu, kosztu związanego z amortyzacją są w szczególności dowody księgowe lub wyciągi z ksiąg rachunkowych odzwierciedlające wysokość poniesionych kosztów i potwierdzone za zgodność z oryginałem przez upoważnione osoby lub w przypadku jednostek nie mających obowiązku aktualizowania wyceny wartości środków trwałych, opracowany przez uprawniony podmiot operat szacunkowy.

4.4.6 W przypadku dokumentowania wydatków za pomocą faktury elektronicznej należy przedstawić dowód księgowy zapisany na nośniku elektronicznym, co jest równoważne kopii tradycyjnego dowodu księgowego wraz z opisem sporządzonym w wersji elektronicznej, zgodnie z wymogami instytucji będącej stroną umowy o dofinansowanie.

§5 Zakaz podwójnego finansowania

4.5.1 Całkowite lub częściowe podwójne sfinansowanie danego kosztu jest niedozwolone.

4.5.2 Podwójnym finansowaniem jest w szczególności:

- wykazanie tego samego kosztu w ramach różnych projektów współfinansowanych ze środków krajowych lub wspólnotowych;
- sfinansowanie kosztów podatku VAT ze środków projektu objętego dofinansowaniem, a następnie odzyskanie tego podatku ze środków budżetu państwa w oparciu o ustawę z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług oraz rozporządzeń do tej ustawy;
- zakupienie środka trwałego z udziałem środków dotacji krajowej lub środków unijnych, a następnie wykazanie kosztów amortyzacji tego środka w projekcie objętym dofinansowaniem;
- wykazanie kosztu w ramach rozliczenia dotacji, a następnie wykazanie tego samego kosztu w ramach projektu objętego dofinansowaniem;
- rozliczenie w projekcie wydatku poniesionego przez leasingodawcę na zakup przedmiotu leasingu w ramach leasingu finansowego, a następnie rozliczenie w projekcie rat opłacanych w związku z leasingiem tego przedmiotu;
- finansowanie w ramach umowy cywilnoprawnej zadań osoby stanowiącej personel projektu, które mieszczą się w zakresie obowiązków służbowych wynikających ze stosunku pracy tej osoby;

- zakup używanego środka trwałego, który w ciągu 7 poprzednich lat (10 lat dla nieruchomości) był współfinansowany ze środków dotacji krajowej lub środków unijnych²;
- sytuacja, w której środki na prefinansowanie wkładu unijnego zostały pozyskane w formie kredytu lub pożyczki, które następnie zostały umorzone;
- otrzymanie na wydatki kwalifikowane danego projektu lub części projektu bezzwrotnej pomocy finansowej z kilku źródeł (krajowych, unijnych lub innych) w wysokości łącznie wyższej niż maksymalna dozwolona intensywność pomocy dla danego projektu lub części projektu;
- objęcie kosztów kwalifikowanych projektu jednocześnie wsparciem pożyczkowym i gwarancyjnym;
- rozliczenie tego samego wydatku w kosztach pośrednich oraz kosztach bezpośrednich projektu.

Za podwójne finansowanie nie uważa się wykazania w projekcie poniesionego kosztu, jeżeli został on sfinansowany ze środków własnych beneficjenta (przychody uzyskiwane w związku z prowadzoną działalnością, inne źródła), nawet jeśli stanowią one środki publiczne zgodnie z definicją zawartą w ustawie o finansach publicznych.

5. Podatek VAT

5.1 Podatek VAT stanowi koszt kwalifikowany jedynie wówczas, gdy został poniesiony przez beneficjenta w związku z kosztami kwalifikowanymi, zaś beneficjent nie ma prawnej możliwości odzyskania podatku VAT (podatek VAT podlegający odzyskaniu zgodnie z ustawą o VAT nie będzie uważany za kwalifikowany, nawet jeśli nie został faktycznie odzyskany przez beneficjenta, a jedynie zaistniała taka możliwość, wskazana w przepisach prawa - w takim przypadku podatek VAT będzie zawsze wydatkiem niekwalifikowanym).

5.2 Możliwość odzyskania podatku VAT rozpatruje się zgodnie z przepisami ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług oraz rozporządzeń do tej ustawy.

5.3 Beneficjent zobowiązany jest złożyć oświadczenie o kwalifikowalności podatku VAT.

5.4 Brak prawnej możliwości odzyskania podatku VAT zachodzi, jeżeli beneficjentom nie przysługuje prawo do obniżenia kwoty podatku należnego (związanego z opodatkowanymi czynnościami w projekcie) o kwotę podatku naliczonego (związanego z kosztami nabytych towarów i usług oraz środków trwałych).

Sytuacje takie mogą wystąpić w następujących przypadkach:

5.4.1 w projekcie w ogóle nie wystąpiły/wystąpią przychody – zakupione towary, usługi lub środki trwałe nie są wykorzystywane do sprzedaży opodatkowanej – bądź w projekcie nie występuje bezpośredni i bezsprzeczny związek pomiędzy zakupionymi towarami, usługami lub środkami trwałymi a czynnościami opodatkowanymi,

5.4.2 beneficjent jest zwolniony podmiotowo z opodatkowania podatkiem VAT,

5.4.3 beneficjent wykonuje jedynie czynności zwolnione z opodatkowania podatkiem VAT.

² 7 lub 10 lat liczone jest w miesiącach kalendarzowych od daty nabycia (np. 7 lat od dnia 9 listopada 2014 r. to okres od tej daty do 9 listopada 2007 r.).

5.5 Jeżeli w ramach projektu objętego pomocą beneficjent wykorzystuje nabyte towary/usługi/środki trwałe do wykonywania czynności w związku z którymi przysługuje mu prawo do obniżenia kwoty podatku VAT należnego o kwotę podatku naliczonego, jak i czynności w związku z którymi takie prawo nie przysługuje, i jest w stanie odrębnie określić kwotę podatku naliczonego związanego z czynnościami, w stosunku do których beneficjentowi nie przysługuje prawo do obniżenia kwoty podatku należnego - kosztem kwalifikowanym może być tylko część podatku VAT dotycząca tych czynności, w związku z którymi beneficjentowi nie przysługuje prawo do obniżenia podatku należnego o podatek naliczony.

5.6 Jeżeli beneficjent nie jest w stanie wyodrębnić całości lub części kwot o których mowa w pkt. 5.5 i w związku z tym rozlicza podatek VAT poprzez pomniejszenie kwotę podatku należnego o taką część kwoty podatku naliczonego, którą można proporcjonalnie przypisać czynnościom w stosunku do których przysługuje mu prawo do obniżenia kwoty podatku należnego (współczynniki o których mowa w art. 86 ust. 2a, art. 86 ust. 7b oraz art. 90 ust. 2 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług), podatek VAT w takim projekcie w całości stanowi wydatek niekwalifikowany.

6. Wkład własny

6.1 Beneficjent w określonych przypadkach ma obowiązek/możliwość wniesienia wkładu własnego w zadeklarowanej wysokości na pokrycie części kosztów kwalifikowanych w realizowanym projekcie.

6.2 Wkład własny może być wniesiony wyłącznie w formie pieniężnej (rozchód środków finansowych z rachunku/kasy w trakcie trwania projektu).

7. Metodologia obliczania kosztów uproszczonych w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój

§1 Rodzaje kosztów kwalifikowanych i proponowana forma kosztów uproszczonych

Kosztami kwalifikowanymi w ramach działań 1.1, 1.2, 4.1, 4.3 i 4.4 *Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój* (POIR) są koszty bezpośrednie oraz koszty pośrednie (dodatkowe koszty ogólne) ponoszone w związku z realizacją projektów badawczo-rozwojowych wraz z fazą prac przedwdrożeniowych:

- a) koszty personelu: badaczy, techników i pozostałych pracowników pomocniczych w zakresie, w jakim są oni zatrudnieni przy danym projekcie;
- b) koszty aparatury i sprzętu w zakresie i przez okres, w jakim są one wykorzystywane na potrzeby projektu. Jeśli aparatura i sprzęt nie są wykorzystywane na potrzeby projektu przez cały okres ich użytkowania, za koszty kwalifikowalne uznaje się tylko koszty amortyzacji odpowiadające okresowi realizacji projektu obliczone na podstawie powszechnie przyjętych zasad rachunkowości;
- c) koszty budynków i gruntów w zakresie i przez okres, w jakim są one wykorzystywane na potrzeby projektu. Jeżeli chodzi o budynki, za koszty kwalifikowalne uznaje się tylko koszty amortyzacji odpowiadające okresowi realizacji projektu obliczone na podstawie powszechnie przyjętych zasad rachunkowości. W przypadku gruntów kosztami kwalifikowanymi są koszty przekazania na zasadach handlowych lub faktycznie poniesione koszty kapitałowe;

- d) koszty badań wykonywanych na podstawie umowy, wiedzy i patentów zakupionych lub użytkowanych na podstawie licencji udzielonej przez źródła zewnętrzne na warunkach pełnej konkurencji oraz koszty doradztwa i równorzędnych usług wykorzystywanych wyłącznie na potrzeby projektu;
- e) dodatkowe koszty ogólne i inne koszty operacyjne, w tym koszty materiałów, dostaw i podobnych produktów, ponoszone bezpośrednio w wyniku realizacji projektu;

Dodatkowe koszty ogólne, o których mowa w lit. e oraz część kosztów budynków (w zakresie wykorzystywania ich do celów administracyjno-zarządczych projektu) o których mowa w lit. c, są to koszty pośrednie, które zostają objęte stawką ryczałtową obliczaną w odniesieniu do faktycznie poniesionych kosztów bezpośrednich z wyłączeniem kosztów podwykonawstwa.

W przypadku zastosowania *cross-financingu* (w zależności od konkursu są to koszty szkoleń, stypendiów, staży) do kosztów odnoszących się do Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS) stosuje się stawkę ryczałtową dla kosztów pośrednich obowiązującą w EFS. Stawka dla kosztów pośrednich stosowana w *Programie Operacyjnym Wiedza Edukacja Rozwój* wynosi również 25% kosztów bezpośrednich.

Stosowanie stawki ryczałtowej dla kosztów pośrednich jest obligatoryjne i zostało wprowadzone w celu zmniejszenia formalności i ułatwienia rozliczania kosztów pośrednich poprzez zmniejszenie dokumentacji, brak konieczności czasochłonnego i skomplikowanego wyliczania odpowiednich kluczy podziału i przydzielania poszczególnych drobnych pozycji kosztowych jako kwalifikowanych do projektu. Istotnym argumentem do zastosowania metody stawki ryczałtowej jest również ograniczenie ryzyka nieprawidłowości pojawiających się w przypadku rozliczania kosztów pośrednich na podstawie rzeczywistych kosztów.

Katalog kosztów pośrednich zawiera pozostałe koszty niezbędne do wykonania projektu nie wpisujące się w koszty bezpośrednie.

W szczególności możemy do niego zaliczyć:

- a) Koszty wynajmu lub utrzymania budynków, w tym:
 - koszty wynajmu, czynszu lub amortyzacji budynków;
 - koszty mediów (opłaty za energię elektryczną, gazową, wodę itp.);
 - koszty sprzętania oraz ochrony pomieszczeń;
 - koszty adaptacji pomieszczeń dla celów realizacji projektu;
 - koszty ubezpieczeń majątkowych;
 - koszty utylizacji odpadów;
 - koszty okresowej konserwacji i przeglądu urządzeń.
- b) Koszty administracyjne, w tym:
 - opłaty skarbowe, opłaty notarialne;
 - koszty usług pocztowych, telefonicznych, internetowych, kurierskich itp.;
 - koszty usług bankowych, za wyjątkiem kosztów związanych z prowadzeniem rachunku bankowego;
 - koszty usług księgowych, prawnych itp.;
 - koszty materiałów biurowych.
- c) Koszty wynagrodzeń wraz z pozapłacowymi kosztami pracy personelu zarządzającego oraz personelu wsparcia, w tym:
 - koszty wynagrodzeń wraz z pozapłacowymi kosztami pracy personelu zarządzającego projektem;
 - koszty wynagrodzeń wraz z pozapłacowymi kosztami personelu obsługowego (np. obsługa kadrowa, finansowa, księgowo-administracyjna).
- d) Koszty delegacji osób zaangażowanych w realizację projektu.

e) Koszty ponoszone w związku z ustanowieniem zabezpieczenia prawidłowego wykonania zobowiązań wynikających z umowy o dofinansowanie.

§2 Założenia i źródła danych przyjętych do opracowania metodologii

Na podstawie art. 67 ust. 5 lit. b Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013³ oraz art. 20 Rozporządzenia delegowanego KE nr 480/2014⁴ istnieje możliwość skorzystania z uproszczonej formy rozliczania kosztów pośrednich w realizowanych projektach badawczo-rozwojowych wraz z fazą prac przedwdrożeniowych POIR w oparciu o stosowaną stawkę ryczałtową zgodnie z zapisem art. 29 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1290/2013⁵: „Kwalifikowalne koszty pośrednie ustala się według stawki ryczałtowanej wynoszącej 25% całkowitych kwalifikowalnych kosztów bezpośrednich, z wyłączeniem kwalifikowalnych kosztów bezpośrednich podwykonawstwa oraz kosztów zasobów udostępnionych przez osoby trzecie, których nie używa się w lokalu beneficjenta, a także wsparcia finansowego na rzecz osób trzecich”.

Założono spójność stosowanego systemu finansowania projektów w ramach POIR z systemem finansowania grantów w ramach programu Horyzont 2020, a tym samym możliwość przyjęcia stosowanego w programie Horyzont 2020 rozwiązania dotyczącego kosztów pośrednich.

Spójność stosowanego przez NCBR systemu finansowania projektów badawczo-rozwojowych wraz z fazą prac przedwdrożeniowych oparto o zgodność z programem Horyzont 2020 w kilku aspektach:

1) Grupa docelowa/odbiorcy

Tożsama grupa odbiorców – jednostki naukowe, przedsiębiorstwa (w tym szczególnie wyróżniane przedsiębiorstwa z sektora MŚP), konsorcja naukowo-przemysłowe, konsorcja naukowe, konsorcja przemysłowe, indywidualni naukowcy, studenci, doktoranci, spółki celowe, CTT⁶.

2) Zakres działań/prac jaki jest dofinansowywany

Działania 1.1, 1.2 i 4.1 POIR wpisują się tematycznie w jeden z trzech głównych priorytetów Programu Horyzont 2020 tzn. „Wiodąca pozycja w przemyśle” (Industrial leadership) mającego na celu przyspieszenie rozwoju technologii i innowacji, które zapewnią podstawy działania przedsiębiorstwa w przyszłości i pomogą innowacyjnym firmom z sektora MŚP wejść z powodzeniem na rynek

³ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006.

⁴ Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) nr 480/2014 z dnia 3 marca 2014 r. uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego.

⁵ Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1290/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. ustanawiającego zasady uczestnictwa i upowszechniania dla programu „Horyzont 2020” – programu ramowego w zakresie badań naukowych i innowacji (2014-2020) oraz uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1906/2006 (Dz. U. UE L 347 t. 56 z 20.12.2013).

⁶ Uczelniane Centra Transferu Technologii.

światowy. W ramach priorytetu wyróżniono m. in. obszar „Wiodącej pozycji w zakresie technologii prorozwojowych i przemysłowych” (Leadership in enabling and industrial technologies), w którym nacisk położony jest na wsparcie badań naukowych i innowacji, kończących się wdrożeniami. Ma to na celu poprawę konkurencyjności, tworzenie miejsc pracy i wspieranie wzrostu gospodarczego. Zapewniane wsparcie może zostać przeznaczone na finansowane części badawczo-rozwojowej (badania przemysłowe i prace rozwojowe), a także na wsparcie komercjalizacji wyników projektów oraz innych form ich transferu do gospodarki.

Działanie 4.1 POIR wpisuje się dodatkowo w priorytet Horyzontu 2020 „Doskonała baza naukowa” mający na celu wzmocnienie jakości bazy naukowej Unii i podniesienie konkurencyjności badań naukowych i innowacji Unii Europejskiej w skali globalnej poprzez finansowanie interdyscyplinarnych projektów, które odniosą najlepszy skutek łącząc potencjał z różnych dziedzin nauki oraz różnych dyscyplin zaawansowanej inżynierii, tak by badane rozwiązania można było wdrożyć i stworzyć zupełnie nowe technologie.

Działania 4.3 i 4.4 POIR z jednej strony nawiązują wprost do wyzwań Horyzontu 2020, przyczyniając się do realizacji jego priorytetów (w szczególności „Doskonała baza naukowa” poprzez granty ERC⁷ lub działania Marie Skłodowska-Curie), celów szczegółowych oraz zagadnień przekrojowych, a z drugiej strony jednocześnie wspierają zaangażowanie polskich podmiotów w programach Horyzontu 2020 poprzez np. wymóg złożenia wniosku na realizację projektu w ramach Horyzontu 2020 jako warunek przedłużenia trwania projektu w ramach działania 4.4 POIR.

Ww. działania POIR (podobnie jak Program Horyzont 2020) ukierunkowano na finansowanie prac mających potencjał komercjalizacyjny, innowacyjny, na wspieranie współpracy pomiędzy nauką i przemysłem. Działania podejmowane w ramach POIR mają na celu również stymulowanie rozwoju gospodarczego dzięki zwiększaniu innowacyjności podmiotów, a udzielane wsparcie zostało przygotowane tak, aby została nim objęta możliwie maksymalna część procesu tworzenia innowacji. W Horyzont 2020 wyróżnić można działania takie jak:

- Innowacyjne badania naukowe – projekty badawcze zajmujące się wyraźnie zdefiniowanymi wyzwaniami w celu zdobycia nowej wiedzy lub opracowania nowej technologii a następnie ich wdrożenie na rynek
- Działania innowacyjne – dofinansowanie bardziej skierowane na działalność bliżej rynku, m.in. przygotowanie prototypów, testowanie, demonstrowanie, modelowanie, skalowanie itp., jeżeli działalność ta ma na celu opracowanie nowych udoskonalonych produktów bądź usług
- Innowacje w MŚP (*Innovation in SMEs*), Szybka ścieżka do innowacji (*Fast track to innovations*), Projekty innowacyjne (*innovation actions – IA*) – instrumenty wspierające sektor innowacyjnych MŚP, przygotowane w sposób gwarantujący pomoc w całym procesie tworzenia innowacji, począwszy od studium wykonalności, poprzez fazę B+R oraz komercjalizację wyników.
- Granty ERC – dofinansowanie projektów ocenianych wyłącznie według kryterium doskonałości naukowej z dowolnej dziedziny badań, które są realizowane przez jeden krajowy lub wielonarodowy zespół badawczy pod kierunkiem głównego badacza.
- Wsparcie na rzecz kształcenia i rozwoju kariery (Działania „Marie Skłodowska-Curie”) - dofinansowanie międzynarodowych stypendiów na badania w sektorze publicznym i prywatnym, szkoleń w zakresie badań naukowych i wymiany pracowników.

§3 Metoda obliczania wysokości kwoty lub stawki

Koszty pośrednie kwalifikowane w projektach POIR wyliczono następująco:

⁷ European Research Council (Europejska Rada ds. Badań Naukowych).

Koszty pośrednie = 25% x [koszty bezpośrednie – (koszty podwykonawstwa + koszty zasobów udostępnionych przez osoby trzecie, których nie używa się w lokalu/siedzibie/miejscu realizacji projektu-beneficjenta)]

Koszty pośrednie, tak jak wszystkie pozostałe koszty, będą finansowane zgodnie z intensywnością pomocy publicznej przypisanej do konkretnego działania (prac) w odniesieniu do konkretnego beneficjenta.

§4 Inne zasady obowiązujące w działaniu/projekcie dotyczące przyjętych uproszczonych form rozliczania wydatków

W projektach uwzględniających usługi na zasadach outsourcingu (podwykonawstwo) oraz wkład strony trzeciej, wartość tych pozycji zostanie wyodrębniona z kosztów bezpośrednich będących podstawą naliczania stawki ryczałtowej kosztów pośrednich.

We wszystkich działaniach POIR obowiązuje ponadto przyjęta dla projektów zasada, że Beneficjenci ponoszą swoje wydatki na podstawie *Przewodnika kwalifikowalności kosztów*. Przewodnik zawiera informacje i metody rozliczania kosztów projektu, wskazuje na różnice w podejściu do kosztów pośrednich i bezpośrednich i podaje wszystkie niezbędne informacje dla Beneficjentów.

W przypadku działań 4.3 i 4.4 POIR finansowanie projektów polega na finansowaniu grantów i stypendiów na podstawie umowy o powierzenie grantu oraz na podstawie umów stypendialnych z członkami zespołu (jeśli kierownik projektu przewiduje stypendia).

W przypadku działań 1.1, 1.2 i 4.1 POIR finansowanie projektów odbywa się na podstawie podpisanej umowy z Beneficjentem lub konsorcjum Beneficjentów. Wpłaty środków dokonywane są zgodnie z harmonogramem ujętym w umowie i prowadzonym w systemie elektronicznym.

§5 Weryfikacja wydatków rozliczanych metodą uproszczoną

Wysokość kosztów pośrednich weryfikowana będzie w odniesieniu do rzeczywiście poniesionych kosztów bezpośrednich projektu. Każde zmniejszenie kwoty przyjęte w następstwie weryfikacji kosztów bezpośrednich (np. w następstwie korekty finansowej) proporcjonalnie wpłynie na kwotę kosztów pośrednich.

Koszty pośrednie będą rozliczane proporcjonalnie w poszczególnych składanych dokumentach potwierdzających poniesione koszty bezpośrednich.

Beneficjenci nie będą przedstawiać dowodów księgowych lub równoważnych dokumentów księgowych i nie będą zobowiązani do prowadzenia wyodrębnionej ewidencji w systemach księgowych dla wydatków dotyczących kosztów pośrednich. W praktyce oznacza to, iż nie podlegają one kontroli w ramach POIR. Kontroli podlegać będzie jedynie sprawdzenie czy udział kosztów pośrednich w kosztach bezpośrednich danego projektu nie przekracza dopuszczalnego limitu określonego zgodnie z metodologią.

II. KATALOG KOSZTÓW KWALIFIKOWANYCH

1. Katalog kosztów kwalifikowanych w ramach badań przemysłowych i prac rozwojowych

Na koszty kwalifikowane badań przemysłowych i prac rozwojowych⁸ Poddziałania 4.1.1 „Strategiczne programy badawcze dla gospodarki” składają się poniższe kategorie kosztów:

Koszty bezpośrednie	Wynagrodzenia (W) Podwykonawstwo (E) Pozostałe koszty bezpośrednie (Op) , w tym: <ul style="list-style-type: none">- koszty aparatury oraz wartości niematerialnych i prawnych- koszty budynków i gruntów- pozostałe koszty operacyjne
Koszty pośrednie (O)	

⁸ W rozumieniu art. 2 pkt 85, 86 rozporządzenia 651/2014.

W - Koszty wynagrodzeń

W ramach tej kategorii kwalifikowane są **koszty wynagrodzeń wraz z pozapłacowymi kosztami pracy**, w tym składkami na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne **osób zatrudnionych przy prowadzeniu badań przemysłowych lub prac rozwojowych** (pracowników badawczych, pracowników technicznych oraz pozostałych pracowników pomocniczych) **oraz brokerów technologii** w części, w jakiej wynagrodzenia te są bezpośrednio związane z realizacją badań przemysłowych i prac rozwojowych projektu objętego dofinansowaniem.

Dokumentowanie pracy wykonanej na rzecz projektu:

- w przypadku **umowy o pracę – lista płac**
Jeżeli dany pracownik nie jest zaangażowany w projekt w wymiarze pełnego etatu, określenie kwalifikowanej części wynagrodzenia dokonuje się na podstawie:
 - **oddelegowania** pracownika do projektu w częściowym wymiarze etatu, ze wskazaniem zakresu obowiązków w ramach projektu (optymalne rozwiązanie),
 - **karta czasu pracy** z opisem wykonywanych zadań - dla osób, które pracują nieregularnie na rzecz projektu objętego dofinansowaniem;
- w przypadku **umowy zlecenia – rachunek**, wykaz obowiązków w ramach projektu, protokół odbioru.

Wydatki związane z zaangażowaniem osoby wykonującej zadania przy prowadzeniu badań przemysłowych lub prac rozwojowych są kwalifikowane o ile:

- obciążenie z tego wynikające nie wyklucza możliwości prawidłowej i efektywnej realizacji wszystkich zadań powierzonych danej osobie;
- łączne zaangażowanie zawodowe tej osoby w realizację wszystkich projektów finansowanych z funduszy strukturalnych oraz działań finansowanych z innych źródeł, w tym środków własnych beneficjenta i innych podmiotów, nie przekracza 276 godzin miesięcznie;
- w przypadku umowy zlecenia – wykonanie zadań jest potwierdzone protokołem odbioru wskazującym: prawidłowe wykonanie zadań, spełnienie warunków o których mowa w tirecie 1 i 2 oraz liczbę i ewidencję godzin poświęconych w danym miesiącu kalendarzowym na wykonanie zadań w projekcie.

Powyższe warunki powinny być spełnione w całym okresie kwalifikowania wynagrodzenia danej osoby w projekcie.

Koszt kwalifikowany stanowią poniższe składniki płacowe i pozapłacowe wynagrodzenia personelu, **proporcjonalnie do zaangażowania pracownika w realizację** badań przemysłowych i prac rozwojowych:

- wynagrodzenie zasadnicze, premie i nagrody (z wyłączeniem nagród jubileuszowych), w tym premie o charakterze uznaniowym wynikające z regulaminu wynagrodzeń danej instytucji ustalającego jednolite zasady dla wszystkich pracowników (także tych niezaangażowanych w realizację projektów współfinansowanych z POIR), przy czym dla kwalifikowalności premii i nagród w regulaminie wynagrodzeń nie mogły zostać wprowadzone zmiany na 6 miesięcy przed dniem złożenia wniosku;
- dodatek do wynagrodzenia za wykonywanie zadań lub funkcji w projekcie,
- dodatek funkcyjny za funkcje kierownicze pełnione w danej instytucji;
- dodatek specjalny, wynikający ze specyfiki i charakteru wykonywanych zadań;
- dodatek za wieloletnią pracę;
- wynagrodzenie za okres urlopu wypoczynkowego (proporcjonalnie do procentowego zaangażowania danego pracownika w realizację badań przemysłowych i prac rozwojowych

- w miesiącu wystąpienia urlopu wypoczynkowego, a jeżeli nie można tego określić – w miesiącu poprzedzającym miesiąc wystąpienia urlopu wypoczynkowego);
- wynagrodzenie za czas niezdolności do pracy zgodnie z obowiązującymi przepisami w zakresie ubezpieczeń społecznych (proporcjonalnie do procentowego zaangażowania danego pracownika w realizację projektu w miesiącu wystąpienia niezdolności do pracy, a jeżeli nie można tego określić – w miesiącu poprzedzającym miesiąc wystąpienia niezdolności do pracy);
 - dodatkowe wynagrodzenie roczne⁹ wraz ze składkami na ubezpieczenia społeczne i fundusze pozaubezpieczeniowe kwalifikowane proporcjonalnie do okresu, w jakim pracownik realizował zadania na rzecz projektu;
 - składka na:
 - ubezpieczenie emerytalne, w tym Pracowniczy Program Emerytalny,
 - ubezpieczenie rentowe,
 - ubezpieczenie chorobowe,
 - ubezpieczenie zdrowotne,
 - ubezpieczenie wypadkowe;
 - składka na Fundusz Pracy;
 - składka na Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych;
 - zaliczka na podatek dochodowy;
 - odpisy na ZFŚŚ.

E - Koszty podwykonawstwa

Jako koszty podwykonawstwa należy rozumieć **zlecenie stronie trzeciej części merytorycznych prac projektu** oraz koszty zasobów udostępnionych przez strony trzecie.

Za podwykonawstwo nie uznaje się czynności pomocniczych, niezbędnych do wykonania zadań projektowych, takich jak usługi prawne lub księgowo.

W ramach niniejszej kategorii należy również rozliczać wszystkie umowy o dzieło.

UWAGA: W przypadku umowy o dzieło wykonanie zadań ma zostać potwierdzone protokołem odbioru wskazującym prawidłowe wykonanie dzieła.

Koszty podwykonawstwa są wyłączone z podstawy naliczania ryczałtu kosztów pośrednich projektu.

UWAGA: W przypadku zlecenia stronie trzeciej części merytorycznych prac projektu łączna kwota wydatków kwalifikowanych w kategorii E (podwykonawstwo) **nie może przekroczyć:**

- **50% kosztów kwalifikowalnych ponoszonych** w projekcie przez danego konsorcjanta będącego przedsiębiorcą;
- **10% kosztów kwalifikowalnych ponoszonych** w projekcie przez danego konsorcjanta będącego jednostką naukową

Op – pozostałe koszty bezpośrednie

I. Koszty aparatury naukowo-badawczej i wartości niematerialnych i prawnych

W ramach tej kategorii kwalifikowane są odpisy amortyzacyjne lub koszty odpłatnego korzystania z:

⁹ Dodatkowe wynagrodzenie roczne personelu projektu jest kwalifikowane wyłącznie jeżeli wynika z przepisów prawa pracy.

- **aparatury naukowo-badawczej** i innych urządzeń wykorzystywanych do prowadzenia badań przemysłowych i prac rozwojowych;
- wiedzy technicznej i patentów zakupionych lub użytkowanych na podstawie licencji **uzyskanych od osób trzecich na warunkach rynkowych** tj. **wartości niematerialnych i prawnych (WNIp)** w formie patentów, licencji, know-how, nieopatentowanej wiedzy technicznej, ekspertyz, analiz i raportów badawczych itp. wykorzystywanych do prowadzenia badań przemysłowych i prac rozwojowych **w zakresie niezbędnym i przez okres niezbędny do realizacji projektu objętego pomocą.**

Patenty, licencje, know-how, nieopatentowana wiedza techniczna, ekspertyzy, analizy i raporty badawcze itp. (**wartości niematerialne i prawne**), których odpisy amortyzacyjne lub koszty korzystania są rozliczane w projekcie **bez konieczności uzyskiwania pisemnej zgody Instytucji Pośredniczącej**, mogą zostać **nabyte od uczelni publicznej, państwowego instytutu badawczego, instytutu PAN lub innej jednostki naukowej będącej organizacją prowadzącą badania i upowszechniającą wiedzę**, o której mowa w art. 2 pkt 83 rozporządzenia 651/2014, która podlega ocenie jakości działalności naukowej lub badawczo-rozwojowej jednostek naukowych, o której mowa w art. 41 ust. 1 pkt 1 i art. 42 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki (Dz. U. z 2016 r. poz. 2045, z późn. zm.), i otrzymała co najmniej ocenę B.

Rozliczanie odpisów amortyzacyjnych lub kosztów korzystania z patentów, licencji, know-how, nieopatentowanej wiedzy technicznej, ekspertyz, analiz i raportów badawczych itp. (**wartości niematerialnych i prawnych**) **o wartości wyższej niż 209 000 Euro¹⁰ nabytych od innych podmiotów** niż wymienione w poprzedzającym akapicie możliwe jest **wyłącznie po uzyskaniu pisemnej zgody Instytucji Pośredniczącej.**

Wskazane powyżej w akapicie drugim i trzecim ograniczenia podmiotowe nie dotyczą zakupów licencji na systemy/oprogramowanie powszechnie dostępnych w sprzedaży, które nie są tworzone na indywidualne potrzeby beneficjenta (system/oprogramowanie dedykowane).

1/ Amortyzacja

Odpisy amortyzacyjne z tytułu spadku wartości stanowią koszt kwalifikowany, jeżeli spełnione są łącznie następujące warunki:

- aparatura w momencie zakupu spełnia definicję środka trwałego (zgodnie z art. 3 ust. 1 pkt 15 ustawy o rachunkowości: *rzeczowe aktywa trwałe o przewidywanym okresie **ekonomicznej użyteczności dłuższym niż rok, kompletne, zdatne do użytku i przeznaczone na potrzeby jednostki***);
- aparatura lub WNIp są niezbędne do prawidłowej realizacji badań przemysłowych i prac rozwojowych projektu i są bezpośrednio wykorzystywane w związku z projektem;
- aparatura, inne urządzenia (sprzęt) służące badaniom przemysłowym i pracom rozwojowym projektu są ewidencjonowane w rejestrze środków trwałych podmiotów dokonujących ich zakupu;
- odpisy amortyzacyjne zostały obliczone na podstawie przepisów o rachunkowości oraz zgodnie z polityką rachunkową podmiotu;
- kwalifikowana wartość odpisów amortyzacyjnych odnosi się wyłącznie do okresu realizacji badań przemysłowych i prac rozwojowych projektu;
- w przypadku, gdy aparatura lub WNIp wykorzystywane są także w innych celach niż realizacja projektu, kwalifikowana jest tylko ta część odpisu amortyzacyjnego, która odpowiada proporcji wykorzystania aktywów przy realizacji badań przemysłowych i prac rozwojowych projektu;

¹⁰ Zgodnie z Rozporządzeniem Prezesa Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2015 r. w sprawie średniego kursu złotego w stosunku do euro stanowiącego podstawę przeliczania wartości zamówień publicznych

- zakup aparatury lub WNiP nie był współfinansowany ze środków dotacji krajowej lub środków unijnych;
- zakup aparatury lub WNiP nie został rozliczony jako koszt kwalifikowany projektu;
- odpisy amortyzacyjne dotyczą aparatury lub WNiP, które zostały zakupione w sposób racjonalny i efektywny, tj. ich ceny nie zostały zawyżone w stosunku do cen i stawek rynkowych.

Wartość rezydualna środka trwałego oraz WNiP po zakończeniu realizacji projektu nie jest kosztem kwalifikowanym.

2/ Odpłatne korzystanie z aparatury/ WNiP

Koszty ponoszone w wyniku odpłatnego korzystania z aparatury (leasing, wynajem) lub wartości niematerialnych i prawnych (opłaty licencyjne) stanowią koszty kwalifikowane w zakresie niezbędnym i przez okres niezbędny do realizacji badań przemysłowych i prac rozwojowych projektu objętego pomocą.

W **przypadku leasingu** (finansowego lub operacyjnego) koszt kwalifikowany stanowi kwota przypadająca na **część raty leasingowej** wystawionej na rzecz beneficjenta **związanej ze spłatą kapitału** (bez części odsetkowej i innych opłat) przedmiotu umowy leasingu.

Do współfinansowania kwalifikują się również wydatki poniesione w związku z leasingiem zwrotnym finansowym i zwrotnym operacyjnym pod warunkiem, że zbywany przedmiot nie został zakupiony z udziałem środków unijnych lub/oraz dotacji z krajowych środków publicznych.

W przypadku kosztów leasingu maksymalna kwota wydatków kwalifikowanych nie może przekroczyć rynkowej wartości dobra będącego przedmiotem leasingu. Oznacza to, że kwota kosztów kwalifikowanych nie może być wyższa, niż:

- kwota, na którą opiewa dowód zakupu wystawiony leasingodawcy przez dostawcę współfinansowanego dobra – w przypadku dóbr zakupionych nie wcześniej niż w okresie 12 miesięcy przed złożeniem przez beneficjenta wniosku o dofinansowanie,
- rynkowa wartość dobra będącego przedmiotem leasingu określona w wycenie sporządzonej przez uprawnionego rzeczoznawcę lub w wycenie sporządzonej w oparciu o metodologię przedstawioną przez beneficjenta – w przypadku dóbr zakupionych wcześniej niż w okresie 12 miesięcy przed złożeniem przez beneficjenta wniosku o dofinansowanie. Wycena może zostać zastąpiona udokumentowaniem wyboru przedmiotu leasingu w procedurze przetargowej zapewniającej zachowanie uczciwej konkurencji,

II. Koszty budynków i gruntów

Koszty budynków i gruntów kwalifikowane są w zakresie i przez okres niezbędny do realizacji badań przemysłowych i prac rozwojowych projektu.

W ramach tej kategorii kwalifikowane są m.in. następujące rodzaje kosztów:

- **dzierżawa gruntów** - tylko raty dzierżawne bez części odsetkowej;
- **wieczyste użytkowanie gruntów** - tylko opłaty za użytkowanie wieczyste z wyłączeniem odsetek;
- **amortyzacja budynków** - w przypadku, gdy wykorzystywane są także w innych celach niż realizacja projektu, kwalifikowana jest tylko ta część odpisu amortyzacyjnego, która odpowiada proporcji wykorzystania budynków w celu realizacji projektu objętego pomocą.

W przypadku wskazanych powyżej **kosztów budynków i gruntów** (np. dzierżawa gruntów, wieczyste użytkowanie gruntów, amortyzacja budynków) łączna kwota wydatków kwalifikowanych w projekcie **nie może przekroczyć 10%** całkowitych **kosztów kwalifikowanych całego projektu**.

III. Pozostałe koszty operacyjne

Do pozostałych kosztów operacyjnych zalicza się m.in. koszty materiałów, środków eksploatacyjnych i podobnych produktów ponoszone bezpośrednio w związku z realizacją badań przemysłowych i prac rozwojowych projektu objętego pomocą.

W ramach tej kategorii kwalifikowane są m.in. następujące rodzaje kosztów:

- **materiały** niezbędne do realizacji badań przemysłowych i prac rozwojowych, np. surowce, półprodukty, odczynniki;
- **sprzęt laboratoryjny** (co do zasady wszystkie zakupy niespełniające wymogu środka trwałego zgodnie z ustawą o rachunkowości oraz z przyjętą polityką rachunkowości) wykorzystywany do badań przemysłowych i prac rozwojowych;
- **koszty utrzymania linii technologicznych**, instalacji doświadczalnych itp. w okresie i w proporcji wykorzystania do badań przemysłowych i prac rozwojowych projektu;
- **wynajem powierzchni laboratoryjnej** (tj. powierzchni przystosowanej do przeprowadzania badań np. ze względu na wymagane certyfikaty lub zastosowane systemy zabezpieczeń, bez aparatury badawczej)¹¹ wykorzystywanej do badań przemysłowych i prac rozwojowych projektu;
- **elementy służące do budowy i na stałe zainstalowane w prototypie, instalacji pilotażowej lub demonstracyjnej**;
- koszty promocji projektu (np. organizacja konferencji prasowej, koszty uczestnictwa w targach branżowych, konferencjach promujących projekt – koszty delegacji pracowników należy rozliczać w ramach kategorii O, koszt dotyczące przygotowania strony/podstrony internetowej projektu, koszty publikacji artykułów lub ogłoszeń) do 1% kosztów kwalifikowanych projektu¹²;
- **koszt audytu zewnętrznego**, jeżeli rozpoczął się on po zrealizowaniu 50% całości planowych wydatków związanych z projektem, ale nie później niż przed zrealizowaniem 80% całości planowanych wydatków związanych z realizacją projektu¹³.

O – Koszty pośrednie

Do kosztów pośrednich zaliczają się w m.in. następujące rodzaje kosztów:

a) Koszty wynajmu lub utrzymania budynków, w tym:

- koszty wynajmu, czynszu lub amortyzacji budynków;
- koszty mediów (opłaty za energię elektryczną, gazową, wodę itp.);
- koszty sprzątnięcia oraz ochrony pomieszczeń;

¹¹ Koszt wynajmu laboratorium wraz z aparaturą badawczą należy rozliczać w ramach kategorii E, jako koszty zasobów udostępnionych przez strony trzecie. Koszt wynajmu powierzchni innej niż laboratoryjna pokrywany jest z ryczałtu kosztów pośrednich.

¹² Koszty promocji w budżecie projektu należy przyporządkować do badań przemysłowych, prac rozwojowych proporcjonalnie do procentowego udziału badań przemysłowych, prac rozwojowych w całości kosztów kwalifikowalnych projektu.

¹³ Koszty audytu zewnętrznego w budżecie projektu należy przyporządkować do badań przemysłowych, prac rozwojowych proporcjonalnie do procentowego udziału badań przemysłowych, prac rozwojowych w całości kosztów kwalifikowalnych projektu.

- koszty adaptacji pomieszczeń dla celów realizacji projektu;
 - koszty ubezpieczeń majątkowych;
 - koszty utylizacji odpadów;
 - koszty okresowej konserwacji i przeglądu urządzeń.
- b) Koszty administracyjne, w tym:
- opłaty skarbowe, opłaty notarialne;
 - koszty usług pocztowych, telefonicznych, internetowych, kurierskich itp.;
 - koszty usług bankowych, za wyjątkiem kosztów związanych z prowadzeniem rachunku bankowego;
 - koszty usług księgowych, prawnych itp.;
 - koszty materiałów biurowych.
- c) Koszty wynagrodzeń wraz z pozapłacowymi kosztami pracy personelu zarządzającego oraz personelu wsparcia, w tym:
- koszty wynagrodzeń wraz z pozapłacowymi kosztami pracy personelu zarządzającego projektem;
 - koszty wynagrodzeń wraz z pozapłacowymi kosztami personelu obsługowego (np. obsługa kadrowa, finansowa, księgowo-administracyjna).
- d) Koszty delegacji osób zaangażowanych w realizację projektu.
- e) Koszty ponoszone w związku z ustanowieniem zabezpieczenia prawidłowego wykonania zobowiązań wynikających z umowy o dofinansowanie.

Koszty pośrednie ponoszone w związku z realizacją badań przemysłowych i prac rozwojowych projektu objętego pomocą są rozliczane metodą ryczałtową, jako procent od kosztów bezpośrednich z wyłączeniem kosztów podwykonawstwa (kategorii E), zgodnie ze wzorem:

$$O = (W + Op) \times 25\%$$

Koszty rozliczone metodą ryczałtową są traktowane jako wydatki poniesione. W ramach projektu beneficjent nie ma obowiązku zbierania ani opisywania dokumentów księgowych w celu potwierdzenia poniesienia wydatków, które zostały rozliczone jako koszty pośrednie.

UWAGA: Koszty rozliczane metodą ryczałtową w ramach kosztów pośrednich nie mogą zostać wykazane w ramach kosztów bezpośrednich projektu (w kategoriach W, E i Op).

III. KATALOG KOSZTÓW NIEKWALIFIKOWANYCH

Za koszty niekwalifikowane uważa się między innymi:

- koszty poniesione poza okresem kwalifikowalności określonym w umowie o dofinansowanie;
- koszty niespełniające warunków kwalifikowalności określonych w *Przewodniku* oraz *Wytycznych* dotyczących zasad kwalifikowania wydatków;
- koszty nieudokumentowane lub nienależycie udokumentowane;
- podatek od towarów i usług (VAT), który w świetle ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług oraz rozporządzeń do tej ustawy może zostać odzyskany;
- prowizje pobierane w ramach operacji wymiany walut;
- koszty ponoszone na zakup usług doradczych, takich jak usługi doradztwa podatkowego, prawnicze lub reklamowe, marketingowe, które stanowią element stałej lub okresowej działalności przedsiębiorcy lub są związane z bieżącymi wydatkami operacyjnymi beneficjenta;
- odsetki od zadłużenia;
- koszty pożyczki lub kredytu zaciągniętego na prefinansowanie dotacji;
- kary i grzywny;
- rozliczenie notą obciążeniową zakupu rzeczy będącej własnością beneficjenta lub prawa przysługującego beneficjentowi;
- wydatki związane z funkcjonowaniem komisji rozjemczych, wydatki związane ze sprawami sądowymi (w tym wydatki związane z przygotowaniem i obsługą prawną spraw sądowych) oraz koszty realizacji ewentualnych orzeczeń wydanych przez sąd bądź komisje rozjemcze;
- wydatki poniesione na zakup używanego środka trwałego, który w ciągu 7 poprzednich lat (10 lat dla nieruchomości) był współfinansowany ze środków unijnych lub z dotacji krajowych¹⁴;
- wydatki poniesione na nabycie nieruchomości zabudowanej lub niezabudowanej, prawa użytkowania wieczystego oraz na nabycie innych tytułów prawnych do nieruchomości (np. ograniczone prawo rzeczowe: najem, dzierżawa, użytkowanie) przekraczające 10% całkowitych kosztów kwalifikowanych projektu;
- wydatki związane z wypełnieniem wniosku o dofinansowanie projektu w przypadku wszystkich projektów i wniosku o potwierdzenie wkładu finansowego w przypadku dużych projektów;
- premia dla współautora wniosku o dofinansowanie opracowującego np. studium wykonalności;
- koszt audytu zewnętrznego wydatkowania środków finansowych na naukę, jeżeli rozpoczął się przed zrealizowaniem 50% planowych wydatków związanych z projektem lub po zrealizowaniu 80% planowych wydatków związanych z projektem;

¹⁴ 7 lub 10 lat liczone jest w miesiącach kalendarzowych od daty nabycia (np. 7 lat od dnia 9 listopada 2014 r. to okres od tej daty do 9 listopada 2007 r.

- inne niż część kapitałowa raty leasingowej wydatki związane w umową leasingu - podatek, marża finansującego, odsetki od refinansowania kosztów, opłaty ubezpieczeniowe, koszty ogólne, koszty montażu oraz dostosowania środków trwałych do używania oraz koszty wymiany części związanych z leasingowanym sprzętem;
- transakcje dokonane w gotówce (bez względu na liczbę wynikających z danej transakcji płatności), których wartość przekracza równowartość kwoty, o której mowa w art. 22 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz.U.2016.1829 t.j. z dnia 2016.11.10 z późn. zmianami);
- poniższe składniki płacowe i pozapłacowe wynagrodzeń:
 - nagroda jubileuszowa;
 - ekwiwalent za niewykorzystany urlop wypoczynkowy;
 - składka na grupowe ubezpieczenie na życie (traktowana jako opodatkowany przychód pracownika);
 - dopłata do świadczeń medycznych;
 - ekwiwalent pieniężny (np.: ulgowa odpłatność za energię elektryczną);
 - dopłata do energii elektrycznej (traktowana jako opodatkowany przychód pracownika);
 - używanie samochodu służbowego - dojazd do/z pracy z/do miejsca zamieszkania;
 - świadczenia realizowane ze środków Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych (ZFŚS);
 - zasiłki finansowane z budżetu państwa (np. zasiłek pielęgnacyjny, zasiłek rodzinny) lub ze środków ZUS (np. macierzyński, rehabilitacyjny, ojcowski, opiekuńczy, wyrównawczy);
 - świadczenie za czas niezdolności do pracy, zgodnie z obowiązującymi przepisami w zakresie ubezpieczeń społecznych;
 - wynagrodzenie za pracę w godzinach nadliczbowych;
 - koszty badań okresowych i wstępnych;
 - dopłata do okularów;
 - dodatki za znajomość języków, za niepalenie i inne dodatki tego typu ustalone przez pracodawcę, odszkodowanie za klauzulę zakazu konkurencyjności, inne odszkodowania, do których wypłacania zobowiązany jest pracodawca;
 - bony żywieniowe dla pracowników;
 - składki na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON);
 - odprawy pracownicze dla personelu projektu;
 - odprawy emerytalno-rentowe;
 - dofinansowanie do wypoczynku.

Koszty poniesione z naruszeniem ustawy Prawo Zamówień Publicznych lub zasady konkurencyjności mogą zostać uznane za niekwalifikowane w całości lub części.